

1249 1. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1875 til 31. Marts 1876. 1250

derordnet. Skibenes MaaL, deres Med, deres Anvendelsesmaade, deres Kampmaade er bestemmende for de Forskoler, de Døvelser, hvorigjennem det levende Element i Skibene, Besætningerne skal uddannes. Forandrer man Materiellet, maa man forandre Udviklingen, forandre Opdragelsesmaaden, forandre Døvelserne. Endelig staar indenfor visse Grændser Materiellets Beskaffenhed i et nøie Forhold til det Apparat, hvorigjennem Materiellet skal vedligeholdes og fornyes. Naar vi altsaa foretage et Systemskifte i Materiellets Udvikling, saa binder man sig ligeledes til det Systemskifte, der som en naturlig Konsekvens deraf maa finde Sted i alle de Ordningslove, der ere knyttede til dette Materiel. Naar Thinget gjennem Finantsloven binder sig til et Systemskifte, binder Thinget sig ogsaa til de Konsekvenser, som Systemskiftet fører med sig, men derved gjøres Brud paa de Principer, Landsthinget altid har hævdet, nemlig, at det ikke vil indlade sig paa noget Stridt, hvorved Finantsloven føres hen til at være Moderlov for Bestemmelser, der skulle afgjøres ved særlige Love. Man kan hertil vel indvende, at der ikke er foretaget noget definitivt Systemskifte, at det er en „foreløbig“ Forholdsregel, at man har udviklet en enkelt Del af Materiellet foreløbig, for senere at komme tilbage til en anden Del; men, mine Herrer, der er den væsentligste Forskjel mellem de større Skibe og Kanonbaadene, at de større Skibe ere vort egentlige Kampmateriel, det Materiel, som kan bruges hvorsomhelst det skal være paa Kysten, hvor de ere udsatte for Angreb, medens Kanonbaadene kun kunne bruges ved stærkt befæstede Punkter, hvor de have Beskyttelse paa en eller anden Maade. Kanonbaadene ere altid, hvad enten man udvikler dem mere eller mindre, et Bivaaben. Man kan udvikle Bivaabnet under Forudsætning af, at Hovedvaabenet er i en tilfredsstillende Forfatning; men staar Hovedvaabenet tilbage, er det en Synd, der begaas, om man ved en saakaldt foreløbig Foranstaltning, der strækker sig ud over flere Aar, lægger Begten paa Bivaabnet, men derimod forsømmer at gjøre Noget, hvorved Hovedvaabenet kan komme ud af den ynkkelige Forfatning, — jeg siger det rent ud — hvori det befunder sig, og som meget let kan antage en saa permanent Stillelse, at man, naar det kommer til Stykket, fristes til at sige: Ja, nu er Vorett opgivet, vi kunne dog ikke indvinde det Forsømte igjen. Dette Ord „foreløbig“ betragter jeg derfor kun som et ringe Trøstensord. Netop disse „foreløbige“ Foranstaltninger betragter jeg som Noget af det, der har

ffadet Marinen allermost. Men saalænge de foretages paa Finantsloven, ere de tillige i Strid med Landsthingets Principer, og derfor kommer jeg tilbage til, at Landsthinget umulig kan give sit Minde til denne Forandring af Systemet gjennem Finantsloven. Jeg slyder endnu at sige — da jeg ikke vil opholde det høie Thing forlænge, skal jeg ikke være vidtløftig — hvorfor jeg mener, at vort Hovedvaarn er i en ynkkelig Forfatning. Det er, fordi vi, da vi sidst fik en Slags Norm for den Udvikling, Marinen kunde bygge paa, tog mere Hensyn til den Kvotabel af Udgifterne, der tilkom Forsvarsagen, end til den virkelige Trang. Man tænkte sig Forholdene i Fremtiden langt mindre alvorlige, end de ere blevne. Det var en Minimumsudsivilling, vi dengang fik Tillagn om; men selv dette Tillagn er langt fra blevet fulgt. Dertil kommer, at det Materiel, man gjorde Regning paa at kunne benytte i større Udførelse, har vist sig at faae mindre og mindre Betydning; vort allerstørste upantsrede Skib f. Ex. vilde ikke nu have nogen Betydning, og dette Skib er tilmed gaaet ud af Flaadens Tal. Vi gjorde Regning paa, at vore Panterskibe skulde kunne holde et vist Antal Aar, og vi have ikke gjort Regning paa, at et af dem allerede er „gaaet ud af Flaadens Tal“, og at et andet af dem er givet en fremmed Kjøber paa Saanden, efter Alt hvad man hører. De se altsaa, mine Herrer, at Tilgangen har været mindre, end man kunde haabe, og Afgangen større. Det er derfor med fuld Ret, naar jeg siger, at vort Hovedvaaben er i en høist sørgelig Forfatning, og at man ved i en Række af Aar at forsømme Udviklingen deraf og kaste sig over et Bivaaben har opnaaet at faae et Bivaaben, som kun kan bruges under Forudsætninger, der endnu ikke foreligge, nemlig til Forsvar af Kjøbenhavn og Kjøbenhavns Forter, altsaa under Forudsætning af en Forsvarsplan, der dreier sig navnlig om Kjøbenhavn, det vil sige under Forudsætning af Kjøbenhavns Befæstning. Der kan maaske endnu gjøres den Invendning, at det ikke er dem, der have forandret Bevillingen, som ville gjennemføre et Systemskifte, men omvendt. Der staar nemlig i Betænkningen over Finantsloven, at man ikke kan tilraade at gaa over til bygge Skibe af den Type. Deri ligger ligesom en Anthyndning af, at Marinebestyrelsen har villet gaa over til noget Nyt; men derimod maa jeg bestemt fastholde, hvad ogsaa et æret Medlem igaar udtalte, at man aldeles ikke gaar over til noget Nyt. Det, der forlanges, er ikke Andet end en fuldstændig fideordnet Type, svarende til den, som sidst ere blevne